AVİM Yorum • No: 2016 / 10 • Ocak 2016

AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTER MECLİSİ AGİT MİNSK GRUBU'NA BOYUN EĞDİ

Ali Murat TAŞKENT

Analist (2015-2017)

26 Ocak 2016 tarihinde Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi (AKPM) Karabağ sorununa ilişkin iki karar tasarısını oylamıştır. Azerbaycanın Sınır Bölgelerinde Yaşayan Halk Bilinçli Şekilde Sudan Mahrum Bırakılıyor başlıklı karar tasarısı kabul edilirken, daha önce 4 Kasım 2015 tarihinde AKPM Siyasi İşler Komitesi tarafından kabul edilen Yukarı Karabağ ve Azerbaycanın İşgal Edilmiş Diğer Topraklarında Şiddetin Tırmanması başlıklı tasarı ise reddedilmiştir.[1]

AKPMnin kabul ettiği Azerbaycanın Sınır Bölgelerinde Yaşayan Halk Bilinçli Şekilde Sudan Mahrum Bırakılıyor başlıklı kararda,[2] Ermenistanın Karabağdaki saldırganlıklarından birisini, yani çevreyi (suyu) bir saldırı unsuru olarak kullanmasına dikkat çekilmektedir. Kararı, ayrıca, Karabağ ve çevresindeki Azeri toprakları üzerindeki Ermenistan işgalinin Azerbaycan vatandaşları için insani ve çevresel sorunlara neden olduğu belirtilmekte, Ermeni silahlı güçlerinin söz konusu bölgeden çekilmesi ve Ermeni otoritelerinin su kaynaklarını bir taraf lehine siyasi etki veya baskı aracı olarak kullanmayı bırakması istenmektedir.

Diğer yandan, AKPM Yukarı Karabağ ve Azerbaycanın İşgal Edilmiş Diğer Topraklarında Şiddetin Tırmanması başlıklı kararı[3] kabul etmeyerek çelişkili bir harekete imza atmıştır. 2005 yılında bu tasarıya benzer bir karar[4] alan AKPMnin sözkonusu tasarıyı reddetmesi bir gerilemeye işaret etmektedir.

2005deki kararın bir devamı niteliğindeki bu karar tasarısında Ermenistanın açık bir şekilde uluslararası hukuku çiğnediğine ve BM kararlarına aykırı hareket ettiğine dikkat çekilmekteydi. Ayrıca, Ermenistanın eylemlerinin Azerilere yönelik korkunç bir kavram olan etnik temizliğe benzediği belirtilmekte ve Ermenistanın self-determination (kendi kaderini tayin) ve bağımsız Dağlık Karabağ Cumhuriyeti tezleri reddedilmekteydi.

Tasarının 2005 kararından tek önemli farkı ise AGİT Minsk Grubuna karşı eleştiriler içermesiydi. Tasarı, Misnk Grubunun Karabağ sorununu çözüme kavuşturmadaki beceriksizliğine dikkat çekmekte ve sorunun yaşayabilir bir çözümü için kendi önerilerini sunmaktaydı. Tabii, bu hususlar Minsk Grubu Eşbaşkanlarının hoşuna gitmemiştir.

Ermenistan AKPM raportörüne karşı asılsız suçlamalar yönelterek karar tasarını

itibarsızlaştırmaya çalışmıştır. Ermenistan, ayrıca, kendisinin Karabağdaki faaliyetlerine ilişkin gerçekleri ortaya koyan bu tasarıyı Ermeni karşıtı olarak lanse etmiştir. Ancak bunların Ermenilerin olağan tepkileri olduğundan bu suçlamaların AKPMnin tasarıyı reddetme kararında etkili olmuş olması pek muhtemel değildir.

Öte yandan, AKPMdeki oylamanın yalnızca bir kaç gün öncesinde, 22 Ocak tarihinde AGİT Minsk Grubu Eşbaşkanları AKPMye etkilemek amacıyla ortak bir bildiri yayınlamıştır.[5] Eşbaşkanlar yayınladıkları bildiride Minsk Grubunun çözüm müzakereleri için kabul edilmiş tek formül olduğunu belirtmiş, AKPMnin Grubun AGİTten aldığı yetkiye ters düşecek veya devam eden müzakereleri güçleştirecek adımlar atmamasını istemiştir. Fransa, ABD ve Rusyadan (AGİT Minsk Grubu Eşbaşkan ülkeleri) üst düzey yetkililer de benzer açıklamalar yapmışlardır.

AKPM bu açıklamalar karşısında, kendiyle çelişme ve dolayısıyla itibarına zarar verme pahasına da olsa karar tasarısını reddetmiştir. Ancak buradaki dikkat çekici husus Minsk Grubu Eşbaşkanlarının sorunun çözümüne ilişkin her türlü olumlu katkıya karşı olduğunun yaptıkları bu açıklamalarla daha da net ortaya çıkmasıdır.

Ermenistanın Karabağ ve çevresindeki Azeri topraklarını işgalinin üzerinden 24 yıl geçmiştir. Bunca zaman geçmesine rağmen Ermenistanın işgali halen sürmekte ve Karabağdaki ihtilaf gitgide donmuş bir ihtilaf haline gelmektedir. 20 yılı aşkın bir süredir varolan Minsk Grubunun Eşbaşkanları başarısız yöntemleriyle Ermenistanın bölgedeki statükoyu koruma amacına hizmet etmektedir. Bu durum maalesef büyük Ermeni diasporalarına ev sahipliği yapan Fransa, Rusya ve ABD yönetimindeki Minsk Grubunun Ermenistanın çıkarlarını gözettiğine dair kuşkulara sebebiyet vermektedir.

Şimdiye kadar Karabağ sorunun çözümünde en ufak bir başarı elde edememiş AGİT Minsk Grubu Eşbaşkanları, AKPMnin çözüme yönelik girişimini engellemekte başarılı olmuştur. Tüm bunlar uzun bir süredir Minsk Grubunun etkisizliğine ve adaletsizliğine dikkat çeken Azerbaycanı haklı çıkarmaktadır. Sonuç itibarıyla, sorunun adil ve kalıcı bir şekilde çözümü için yeni bir formül gereksinimi daha da belirgin hale gelmiştir.

[1] Ali Murat Taşkent, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Siyasi İşler Komitesinin Onayladığı Karar Tasarısı, *AVİM*, http://www.avim.org.tr/yorumnotlarduyurular/tr/AVRUPA-KONSEYI-PARLAMENTER-MECLISI-SIYASI-ISLER-KOMITESININ-ONAYLADIGI-KARAR-TASARISI-%E2%80%93-Ali-Murat-TASKENT/4298

[2] Inhabitants of Frontier Regions of Azerbaijan Are Deliberately Deprived of Water, *PACE*, http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=22429&lang=en

[3] Escalation of Violence in Nagorno-Karabakh and the Other Occupied Territories of Azerbaijan, *PACE*, http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=22255&lang=en

[4] The Conflict over the Nagorno-Karabakh Region Dealt with by the OSCE Minsk Conference, *PACE*, http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=17289&lang=en

[5] Press Release by the Co-Chairs of the OSCE Minsk Group, *OSCE*, http://www.osce.org/mg/217732

Yazar Hakkında :

Ali Murat Taşkent, Nisan 2015 ile Eylül 2017 arasında Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) analist olarak çalışmıştır. Taşkent, Kafkasya ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri üzerinde çalışmalar yürütmüştür.

Atıfta bulunmak için: TAŞKENT, Ali Murat. 2026. "AVRUPA KONSEYİ PARLAMENTER MECLİSİ AGİT MİNSK GRUBU'NA BOYUN EĞDİ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 10. Ocak 28. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/AVRUPA-KONSEYI-PARLAMENTER-MECLISI-AGIT-MINSK-GRUBU-NA-BOYUN-EGDI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır